

Людмила ГРИНЧУК,
методистка НМЦ професійного розвитку
педагогічних та керівних працівників
установ і закладів дошкільної
та загальної середньої освіти
ХОІППО ім.А.Назаренка

*математична
освітня галузь*

Методичний супровід учителів математики пілотних класів у контексті реалізації реформи НУШ

У статті висвітлено особливості організації методичного супроводу вчителів математики пілотних класів у процесі впровадження реформи Нова українська школа. Розкрито основні напрями професійної підтримки педагогів, охарактеризовано ефективні форми підвищення кваліфікації, окреслено результати та виклики пілотування.

Ключові слова: методичний супровід, учитель математики, пілотні класи, НУШ, компетентнісний підхід, оцінювання, освітні втрати.

Сучасні трансформаційні процеси в системі загальної середньої освіти, зумовлені впровадженням Державного стандарту базової середньої освіти, актуалізують проблему якісного методичного супроводу педагогів. Особливої значущості набуває підтримка вчителів математики пілотних класів, які здійснюють апробацію нових освітніх підходів у реальних умовах освітнього процесу.

Питання професійного розвитку вчителя в умовах освітніх реформ розглядаються у працях українських науковців і практиків, зокрема в контексті реалізації компетентнісного підходу, формувального оцінювання та впровадження інноваційних педагогічних технологій. Водночас проблема системного методичного супроводу в умовах пілотування базової школи потребує подальшого узагальнення.

Пілотування базової школи у 2021–2026 роках є важливим етапом впровадження реформи НУШ, що передбачає апробацію Державного стандарту, оновлення змісту освіти, удосконалення підходів до оцінювання та створення сучасного навчально-методичного забезпечення. У нашій області координацію цього процесу забезпечує Хмельницький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, діяльність якого спрямована на створення ефективної системи професійної підтримки педагогів. У пілотних закладах області (гімназія №1 ім. В. Крисицького, гімназія №2 м. Хмельницького, НВК №3 Кам'янець-Подільського, школи Старокостянтинова та Славути) учителі працюють за модельними на-

вчальними програмами авторів Істер О.С. та колективу Василюшина М.С. та ін. Методичний супровід учителів математики реалізується як цілісна система, що охоплює кілька взаємопов'язаних напрямів.

1. Підвищення кваліфікації педагогів

Для цього реалізувались програми підвищення кваліфікації обсягом 12-18 годин, які охоплювали ключові напрями:

- концептуальні засади реформи НУШ та подолання освітніх втрат;
- психологічні особливості учнів 7–9 класів і мотивацію;
- особливості компетентнісного оцінювання та диференційованого підходу;
- використання універсального дизайну в освіті та цифрових технологій;
- розроблення компетентнісно орієнтованих завдань і дизайн уроків з урахуванням STEM-інтеграції;
- роботу з дітьми з особливими освітніми потребами (ООП);
- застосування штучного інтелекту як асистента вчителя для планування та оцінювання.

Навчання будувалось за модульним принципом і включали як теоретичну підготовку, так і практичні заняття з конструювання навчальної діяльності на основі зворотного дизайну.

2. Організаційно-методична підтримка

Значну підтримку вчителям надають через семінари-тренінги та вебіари. Зокрема, у 2022–2026 роках відбулися заходи з питань конструювання навчальних програм на основі модельних програм, посилювалися компетентнісний потенціал математичної галузі та його реалізація, створення тестів і завдань для оцінювання результатів навчання, а також проєктної діяльності та використання інтерактивних застосунків у поєднанні зі STEM-напрямком та інші. Регіональний координатор Гринчук Л.В. та фахівці ХОІППО регулярно

проводять круглі столи, семінари та надають консультації, організовують зустрічі з провідними науковцями України.

Методичний супровід включає обмін досвідом на традиційних методичних марафонах, де вчителі розкривали питання реалізації навчальних програм, аналізували ефективність продуктивних методів навчання та ділились з колегами методами оцінювання. Вчителі пілотних класів активно співпрацювали з авторами модельних програм та навчально-дидактичних матеріалів. Також педагоги активно обмінюються досвідом на методичних марафонах, круглих столах і консультаціях. Особливо відзначається співпраця з авторами модельних програм. На всеукраїнських та обласних заходах активно презентували досвід С.І.Сукманюк, О.Ю.Сердюк, О.В.Полякова, Л.В.Рябокляч та інші.

Завдяки системному методичному супроводу вчителі математики пілотних класів отримують не лише теоретичну базу, а й практичні інструменти для створення інклюзивного, компетентнісного та мотивуючого освітнього середовища в умовах базового предметного навчання 7–9 класів.

3. Оновлення змісту і технологій навчання

У пілотних класах вчителі працювали за двома модельними навчальними програмами для 5–6 класів і трьома модельними програмами в 7–9 класах:

- «Математика. 5–6 класи» (авт. Істер О.С.);
- Модельна навчальна програма «Математика. 7–9 класи (інтегрований курс)», «Алгебра. 7–9 класи», «Геометрія. 7–9 класи» (Істер О.С.);
- «Математика. 5–6 класи» (авт. Васишин М.С., Милян А.І., Працьовитий М.В., Простакова Ю.С., Школьник О.В.);
- Модельна навчальна програма «Математика. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Васишин М.С., Милян А.І., Працьовитий М.В., Простакова Ю.С., Школьник О.В.).

При реалізації навчальних програм фокус зосереджувався на математичній компетентності як наскрізній: учень не лише засвоює знання (числа і вирази, рівняння і нерівності, функції, геометрія, дані/статистика/ймовірність), а й застосовує їх для розв'язання реальних проблем.

Основні результати навчання (згідно з ДСБСО):

- Досліджує проблемні ситуації та виокремлює ті, що розв'язуються математичними методами.
- Моделює процеси/ситуації, будує математичні моделі.
- Критично оцінює процес і результат розв'язання (достатність даних, альтернативні способи).
- Розвиває математичне мислення і володіє математичною мовою.

Математика сприяє формуванню всіх ключових компетентностей НУШ (спілкування державною та іноземними мовами; природничо-наукова і технологічна; інформаційно-цифрова компетентність; уміння вчитися впродовж життя; ініціативність і підприємливість; соціальна та громадянська компетентності; обізнаність та самовираження у сфері культури; екологічна грамотність і здорове життя).

У пілотних класах реалізується компетентнісний і діяльнісний підходи, що передбачають активне використання:

- проєктної та дослідницької діяльності;
- STEM-орієнтованих завдань;
- інтегрованого навчання;
- цифрових інструментів;
- моделі «перевернутого класу».

Особлива увага приділяється моніторингу впровадження реформи: вивченню забезпеченості засобами навчання, сприйняттю нової системи оцінювання та подоланню освітніх втрат.

Учителі математичної галузі в пілотних закладах Хмельницької області позитивно оцінюють навчально-методичні матеріали, відзначають їх практичну спрямованість і відповідність НУШ. Виклики: адаптація до воєнного стану, забезпечення цифровими ресурсами, мотивація учнів.

4. Розвиток системи оцінювання

Особливу увагу приділено формуванню оцінювання, яке орієнтується на процес навчання, індивідуальний поступ учня та надання якісного зворотного зв'язку.

Результати моніторингових досліджень свідчать про позитивну динаміку професійного розвитку педагогів та підвищення ефективності навчання. Водночас актуальними залишаються виклики, пов'язані з адаптацією до нових підходів, подоланням освітніх втрат і забезпеченням цифровими ресурсами.

Методичний супровід є ключовою умовою успішної реалізації реформи Нова українська школа. Його ефективність визначається системністю, практичною спрямованістю та орієнтацією на потреби вчителя. Перспективи подальшого розвитку пов'язані з удосконаленням форм професійної взаємодії, цифровізацією освітнього процесу та підтримкою індивідуальної траєкторії розвитку педагога.

Використані джерела

1. Державний стандарт базової середньої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898.
2. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року.
3. Методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів 5–9 класів НУШ. – К.: МОН України, 2023.
4. Матеріали Хмельницький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти щодо організації пілотування базової школи (2024–2026).
5. Звіт Інститут освітньої аналітики про результати моніторингового дослідження впровадження НУШ (2024–2025).